

AKADEEMILISE KOOPERATIIVI PÕHIKIRI

TARTUS 1929

AKADEEMILISE KOOPERATIIVI PÕHIKIRI.

Eesmärk ja õigused.

§ 1.

Akadeemilise kooperatiivi eesmärgiks on akadeemilise pere majandusliku olukorra ja õpitingimuste parandamine ning ühistegevuse arendamine.

§ 2.

Tähendatud eesmärgi kohaselt on kooperatiivil õigus: avada ja pidada kauplusi, töökodasid, vahetaliituse büroosid ja muid ettevõtteid, mis aitavad kaasa üliõpilaste äraelamiseks, hariduse omandamiseks ja täiendamiseks ning töö leidmiseks; kirjastada raamatuid, välja anda ajakirju, ajalehti ning tutvustada akadeemilisi kui ka teisi ringkondi teoreetilisel ja tegelikult ühistegelise liikumisega.

§ 3.

Kooperatiivil on juriidilise isiku õigused, mille põhjal tal on õigus peale § 2 tähendatud tegevuse: nõuda ja kosta kohtus; astuda lepingusse isikutega ja asutistega; võtta oma peale kohustusi; osta, müüa, rentida ja pantida kinnis- ja vallasvara; teha igasuguseid lepinguid; välja anda, vastu võtta ja diskonteerida veksleid; teha laenusid ja vastu võtta annetusi riigi-, omavalitsus- ja eraasutistelt ja isikutelt; ühineda liitu-

deks teiste, kooperatiivi sihtidele vastavate asutistega ja ettevõtetega ning võtta osa nende tegevusest oma esindajate kaudu.

§ 4.

Kaupade müük sünnib ainult puhta raha eest.

L i i k m e d.

§ 5.

Kooperatiivi liikmeiks võivad olla: 1) Tartu Ülikooli praegused ja endised üliõpilased ja vabakuulajad; 2) Tartu Ülikooli õppejõud kui ka koosseisudes ette nähtud ametnikud ning teenijad, 3) Tartu Üliõpilaskonna Edustus ja 4) juriidilise isiku õigusega akadeemilised asutised ja organisatsioonid. Juhatuse otsusel ja nõukogu kinnitusel võivad liikmeteks olla ka teised isikud.

Kooperatiivi liikmeks oleval juriidilisel isikul on ühe liikme õigused.

§ 6.

Kooperatiivi liikmeks astuja pöördub kirjalikult juhatuse poole, kes otsustab tema vastuvõtmise. Jätab juhatus soovija liikmeks vastu võtmata, on viimasel õigus pöörduda kaebusega nõukogu poole, kes otsustab asja lõpulikult.

M ä r k u s : 17—20 aasta vanused isikud ei või olla juhatuse, nõukogu ja revisjonikomisjoni liikmeteks ega kooperatiivi volinikkudeks.

§ 7.

Liikmest lahkumine on kõigil vaba. Lahkumisest tuleb teatada juhatusele kirjalikult. Lahkuja kaotab liikme õigused lahkumisteate sisseandmispäevast alates.

§ 8.

Liige, kes ei täida kooperatiivi vastu omi kohustusi või töötab meelega kooperatiivi vastu, heidetakse juhatuse ettepanekul liikmete hulgast välja. Liikme väljaheitmise otsustab nõukogu salajasel hääletamisel $\frac{2}{3}$ häälteenamusega koosolekul viibivate liikmete häältest.

§ 9.

Osamaksud ühes osakasuga makstakse välja lahkunud või väljaheidetud liikmele peale selle aasta aruande, mil liige lahkunuks loetud, üldkoosoleku poolt kinnitamist ja liikme kooperatiivi vastu olevate kohustuste õiendamist.

§ 10.

Igal liikmel on koosolekul ainult üks hääl, sellest hoolimata, mitu osa tal on. Häält ei saa edasi anda. Kooperatiivi liikmeks olev asutus või organisatsioon võtab osa koosolekust ühe kirjalikult volitatud esindaja kaudu.

§ 11.

Liikme osamaks on 10 krooni, millest tuleb tasuda vähemasti veerand sisseastumisel ja ülejäänud osa juhatuse poolt määratud tähtaegadel hiljemalt aasta jooksul sisseastumise ajast arvates. Osamaksu tähtaegadeks mittemaksmisel kaotab liige oma liikme õigused.

§ 12.

Kooperatiivi kohustuste eest vastutavad liikmed ainult oma osamaksudega.

V a r a d.

§ 13.

Kooperatiivi varad koosnevad osa-, tagavara- ja erikapitalidest.

§ 14.

Osakapital koguneb sissemakstud osamaksudest ja seda tarvitatakse tegevuskapitaliks.

§ 15.

Tegevuskapitali suurendamiseks võib kooperatiiv võtta vastu hoiumme ja üldkoosoleku otsusel laenuid teha.

§ 16.

Tagavarakapital koguneb iga-aastasest puhaskasust määratud summadest, mis ei tohi olla alla 20% tervest

puhaskasust. Tagavarakapitali tarvitatakse ärikahjude katmiseks. Tagavarakapitali hoidmise ja kasutamise määrab nõukogu.

§ 17.

Kui tagavarakapital on tõusnud võrdseks osakapitaliga, võib üldkoosoleku otsusel seisma panna või vähendada iga-aastast juurearvamist puhaskasust seniks, kuni ta jääb vähemaks osakapitalist.

§ 18.

Erikapitalid kogunevad kingitusist ja puhaskasust määratud summadest. Erikapitale tarvitatakse tegevuskapitaliks, liigetele abiandmiseks või ühistegeliste ja haridusliikude ülesannete teostamiseks.

J u h t i m i n e.

§ 19.

Kooperatiivi tegevust juhib üldkoosolek, nõukogu ja juhatus.

Ü l d k o o s o l e k.

§ 20.

Üldkoosolekud on korralised ja erakorralised. Korralised koosolekud kutsutakse kokku juhatus poolt vähemasti üks kord aastas aasta esimesel veerandil.

§ 21.

Erakorralised üldkoosolekud kutsutakse kokku: juhatus poolt tarviduse järgi ja nõukogu või revisjonikomisjoni või $1/10$ liikmete kirjalikul nõudmisel. Nõukogu või revisjonikomisjoni või liikmete nõudmise üldkoosoleku kokkukutsumiseks täidab juhatus hiljemalt kahe nädala jooksul pärast nõudmise esitamist. Kui juhatus seda ei tee, on algatajatel õigus koosolekut kokku kutsuda, kusjuures juhul, kui algatajateks on liikmed, on kokkukutsujaks liikmete poolt selleks volitatud isikud.

§ 22.

Üldkoosoleku aja, koha ja päevakorra teatab kokkukutsuja liikmetele kirjalikult vähemasti üks nädal enne koosoleku määratud algust. Vastav teade pannakse välja Ülikoolis ja Üliõpilasmajas ning avaldatakse kohalikus ajalehes.

§ 23.

Üldkoosolek on otsusvõimas, kui on koos vähemalt $\frac{1}{10}$ liikmeid. Teistkordne sama päevakorra otsustamiseks hiljemalt 2 nädala kestel § 22 ettenähtud korras kokku kutsutud koosolek on otsusvõimas kokkutulnud liikmete arvule vaatamata. Üldkoosolek teeb otsused koosolijate ülepoolse häälteenamusega. Põhikirja muutmine ja tegevuse lõpetamine otsustatakse koosolijate $\frac{2}{3}$ häälteenamusega. Hääletamine on avalik, $\frac{1}{10}$ osavõtjate nõudmisel salajane.

§ 24.

Üldkoosolek valib enda keskelt koosoleku juhataja ja protokollija. Koosoleku avab nõukogu esimees või selle asemik.

§ 25.

Üldkoosoleku ülesandeiks on: juhatuse, nõukogu ja revisjonikomisjoni valimine, üldise tegevuskava, eelarve ja aruande kinnitamine, kahjude ja kasude jaotamine, põhikirja muutmine, laenude tegemiseks loa andmine ja laenude ülemmäära kindlaksmääramine, kooperatiivi tegevuse lõpetamine ja likviidaatorite valimine ning üldse kõigi küsimuste otsustamine, mis ei kuulu juhatuse ega nõukogu võimupiiridesse.

§ 26.

Kõik ettepanekud üldkoosolekule võivad sündida ainult nõukogu kaudu. Ettepanek esitatakse juhatusele või nõukogule kolm päeva enne üldkoosolekut. Kui ettepanek esitatakse vähemasti ühe kahekümneidiku kooperatiivi liikmete allkirjadega, siis on nõukogu kohustatud seda ette panema järgmisel üldkoosolekul ühes oma seisukohaga.

§ 27.

Kirjalikult protokollitud üldkoosoleku otsused kinnitatakse koosoleku juhataja, protokollija ja üldkoosoleku poolt seks valitud 2 liikme allkirjadega.

Nõukogu.

§ 28.

Nõukogus on vähemasti kuus liiget, keda üldkoosolek valib liikmete hulgast kaheks aastaks. Nõukogu liikmete tagasiastumise või puudumise juhuks valitakse neile sama aja peale poolel arvul asemikke.

Peale eelnimetatute on Tartu Ülikoolil ja Tartu Üliõpilaskonna Edustusel kui kooperatiivi liikmeil kumbagil õigus saata nõukokku täisõiguslise nõukogu liikme õiguste ja kohustustega ühe oma esindaja.

§ 29.

Igal aastal lahkub nõukogu valitud liikmeid ja asemikke pool valimiste vanuse järgi, esimesel aastal aga liisu teel. Väljalangenuid liikmeid ja asemikke võib valida tagasi. Nõukogu liikme lahkumise puhul enne tema volituse aja lõppu astub tema asemele asemik, kes saanud valimistel kõige rohkem hääli, ja jääb nõukogu liikmeks kuni tema eelkäija volituste aja lõpuni, kuid mitte üle oma volituste aja lõpu.

§ 30.

Nõukogu valib oma keskelt üheks aastaks nõukogu esimehe, selle abi ja sekretärid.

§ 31.

Nõukogu peab koosolekuid vähemasti kord kuus. Nõukogu kutsub kokku esimees või tema abi. Kolmel nõukogu liikmel, juhatusel või revisjonikomisjonil on õigus nõukogu erakorralist kokkukutsumist nõuda ja juhul, kui nõukogu esimees või abi seda ei tee, nõukogu kokku kutsuda ise.

§ 32.

Nõukogu koosolek on otsusvõimas, kui koos on nõukogu esimees või tema abi ja vähemasti pooled liik-

meist. Nõukogu koosolekuist võivad sõnaõigusega osa võtta juhatusel liikmed ja ärijuht.

§ 33.

Nõukogu koosoleku otsused tehakse ülepoolse hääleteenamusega. Häälele pooleks langemisel loetakse ettepanek tagasilükatuks.

§ 34.

Nõukogu ülesandeks on:

1) üldine valve selle järele, et kooperatiivi asju aetaks seaduste, põhikirja ja üldkoosoleku seaduslike otsuste alusel ja piirides;

2) kooperatiivi kassa, arvepidamise ja aruande revideerimine oma äranägemise järgi igal ajal, kuid vähemasti üks kord iga kolme kuu kestel;

3) tagavara- ja erikapitalide hoidmis- ja kasutamiskorra määramine;

4) juhatuse ettepanekul laenu-, hoiu-, ostu-, müügi- ja muude äritingimuste kindlaksmääramine;

5) juhatuse ettepanekul allkirjade arvu ja kooperatiivi kohustustele allakirjutavate isikute arvamääramine;

6) juhatuse poolt koostatud kulude eelarve läbivaatamine ning ka juhatusele tarviduse korral loa andmine kulude tegemiseks üle eelarve;

7) aastaaruande läbivaatamine ning ühes oma ning revisjonikomisjoni otsusega üldkoosolekule kinnitamiseks esitamine;

8) juhatusliikmete asetäitjate määramine oma liikmete hulgast mõne juhatusliikme enne tähtajalisel ametist lahkumisel;

9) juhatuskirja kinnitamine kooperatiivi ärijuhile;

10) üldkoosolekule juhatuse ja nõukogu liikmete kandidaatide nimestiku esitamine ja

11) kõigi küsimuste läbivaatamine ja nende kohta seisukoha võtmine, mis selle põhikirja järgi esitatakse üldkoosolekule või mis juhatuse poolt esitatakse nõukogule otsustamiseks või seisukoha võtmiseks.

§ 35.

Nõukogu liikmed võivad saada oma töö eest tasu üldkoosoleku määramist mööda.

§ 36.

Nõukogu esimehel või nõukogu volinikul on õigus võtta osa kooperatiivi juhatuse koosolekutest sõnaõigusega.

§ 37.

Nõukogu liikmete vastutus käib nendesamade määruste alla, mis maksvad juhatuse liikmete kohta.

J u h a t u s.

§ 38.

Juhatus on kooperatiivi otsekohene asjaajaja, kelle võimupiirid lähemalt määratakse kindlaks nõukogu poolt kinnitatud kodukorras. Juhatus asukoht on Tartus.

§ 39.

Üldkoosolek valib viieliikmelise juhatuse kahe aasta peale.

§ 40.

Igal aastal lahkub juhatuse liikmete hulgast üldkoosoleku poolt määratud arv juhatusliikmeid, esimesel aastal liisu ja pärast ameti vanuse järgi. Väljalangenud juhatusliiget võib tagasi valida.

§ 41.

Juhatus ülesandeks on:

1) kaupade ostmine ja müümine, müügihindade aluste määramine ning kooperatiivi ettevõtete edukas juhtimine;

2) rahasummade vastuvõtmine ning väljamaksmine ja kooperatiivi varanduste valitsemine ja hoidmine;

3) kooperatiivi tegevustiku, eelarve ja aruande koostamine ja revisjonikomisjonile ning nõukogule esitamine;

4) asjaajamine kohtus ja mujal ning arvepidamine;

5) ametnikkude ja teenijate, nende hulgas ärijuhi nõukogu kinnitusel, palkamine ja vabastamine ning neile tegevuse juhtnõrde koostamine;

6) lepingute, vekslite ja volikirjade allakirjutamine;

7) uute liikmete vastuvõtmine ja nende nimekirja pidamine; ning

8) nõukogus ja üldkoosolekul arutamisele tulevate küsimuste ettevalmistamine.

§ 42.

Põhikirja määruste kui ka üldkoosoleku otsuste rikumise või tegevuseta oleku pärast vastutavad juhatusliikmed kõigi kahjude eest, mis kooperatiiv seeläbi saanud.

§ 43.

Juhatus liikmed võivad saada oma töö eest tasu nõukogu määramist mööda.

Revisjon.

§ 44.

Kooperatiivi asjaajamise ja arvepidamise kontorollimiseks, aruannete, eelarvete ja bilansi läbivaatamiseks valib üldkoosolek revisjonikomisjoni.

§ 45.

Revisjonikomisjoni valitakse ühe aasta peale vähemalt 3 liiget ja neile samapalju asemikke. Peale nimetatute on Tartu Ülikoolil ja Üliõpilaskonna Edustusel kui kooperatiivi liikmeil kumbagil õigus saata revisjonikomisjoni liikme õiguste ja kohustega üht oma esindajat.

Arvepidamine ja aruandmine.

§ 46.

Tegevusaasta kestab 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini.

§ 47.

Kooperatiiv on kohustatud pidama järgmisi raamatuid: 1) kassaraamatut rahasummade sissetulekute ja väljaminekute üle; 2) pearaamatut üksikute arvete sissetulekute ja väljaminekute üle; 3) isiklikkude arvete raamatut (reskontro) eraldi iga isiku kohta temalt saa-

dud või temale makstud summade üle; 4) liikmete arvetele raamatut iga üksiku liikme osamaksude, osakasu ja ostusummade üks või kaks korda aastas märkimiseks; 5) kaubaraamatut kaupade sissetulekute ja väljaminekute üle ja 6) liikmete nimekirja raamatut.

§ 48.

Juhatuse poolt seatakse igal aastal hiljemalt esimeseks aprilliks tegevusaruanne ja bilans kokku, mis esitatakse järgmise aasta eelarvega nõukogule vastuvõtmiseks ja peale revisjonikomisjoni läbivaatamist üldkoosolekule kinnitamiseks.

§ 49.

Aruanne peab täielikult sisaldama: 1) kassaseisu, 2) liikuva varanduse arveid, 3) kaupade arveid, 4) kapitali arve seisu, 5) kooperatiivi debitooride ja kreditooride arveid, 6) kulude, 7) kasude ja kahjude, 8) bilansi, puhaskasu arvet ja selle jaotamise eelnõu.

Aruandele kirjutavad alla juhatus, nõukogu ja revisjonikomisjoni liikmed ning ärijuht ja raamatupidaja.

§ 50.

Allakirjutatud aruanded, ärraamatud, kirjavahetus ja dokumendid hoitakse alal kooperatiivi arhiivis.

Kasud ja kahjud.

§ 51.

Puhastkasust määratakse vähemasti 20% tagavarakapitaliks, 10% erikapitalideks ja üldkoosoleku määramisel mitte üle 8% osakasuks. Ülejäänud osaga talitab üldkoosolek oma äranägemise järgi.

§ 52.

Osakasu makstakse välja neile liikmeile, kelle osamaks tasutud ühe kuu jooksul peale aruande kinnitamist; kellel aga osamaks osaliselt tasumata, kirjutatakse need osamaksu täiendamiseks. Jätab liige oma osamaksu välja võtmata kolme kuu jooksul pärast aasta aruande kinnitamist, arvatakse see uue osa kasvamiseks.

§ 53.

Kui kooperatiivi tegevus toob kahju, siis kaetakse see kahju kõigepealt tagavara- ja erikapitaliga, kuid kui need ei kata kinni kahjusid, siis jaotatakse katmata jäänud osa liikmete osamaksude peale ühetasaselt kuni nende osamaksude ulatuseni ja määratakse tähtaeg, mille kestel liikmed kohustatud on tasuma nende peale langevat kahjuosa. Ei tasu liige tähtpäevaks oma kahjuosa, siis arvatakse see maha tema osamaksust.

Kooperatiivi likvideerimine.

§ 54.

Kooperatiivi likvideerimise otsustab üldkoosolek $\frac{2}{3}$ koosolijate häälteenamusega.

§ 55.

Kooperatiivi lõpetamisel valib üldkoosolek likvideerimiskomisjoni, kes toimib koosoleku poolt antud juhtnõuade alusel. Peale selle on likvideerimiskomisjoni ühe õiguste ja kohustustega esindaja saatmiseks õigus Tartu Ülikoolil ja Üliõpilaskonna Edustusel. Likvideerimiskomisjon vastutab kahjude eest, mis tekkinud tema süü läbi kooperatiivile.

§ 56.

Liikmetele ei maksta tagasi nende osasid enne, kui on õiendatud kõik arved võlausaldajatega ja üldkoosolek vastu võtnud likvideerimiskomisjoni aruande.

§ 57.

Kui peale võlgade tasumise ja liikmeile osamaksude tagasimaksmise kooperatiivil veel jääb järgi vara, siis jagatakse see Akadeemilise Ühistegevuse Seltsi ja Tartu Üliõpilaskonna Edustuse vahel võrdselt pooleks.